

Załącznik nr 4

Przedmiotowe Zasady Oceniania z wiedzy o społeczeństwie w Liceum Ogólnokształcącym im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni obowiązujący od dnia 01.09.2023 r.

1. Podstawa prawna opracowania Przedmiotowych Zasad Oceniania:

Statut Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni

2. Cele oceniania:

- a) rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu wiedzy i umiejętności oraz postępów w opanowywaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności ujętych w wymaganiach ogólnych i treściach podstawy programowej;
- b) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych - co umie i potrafi oraz o ewentualnych brakach lub problemach w edukacji oraz o postępach w ich pokonywaniu;
- c) motywowanie ucznia do dalszej pracy;
- d) pomaganie uczniowi w samodzielny kształceniu;
- e) informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach w nauce, trudnościach i uzdolnieniach dziecka;
- f) dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności metod nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

3. Przedmiotem oceny są:

- a) wiadomości z zakresu:

prawidłowości życia społeczno-kulturowego oraz procesy społeczne, w tym etniczne we współczesnym świecie; analizuje różnorodne postawy i zachowania społeczno-polityczne oraz działania w ramach społeczeństwa obywatelskiego; przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania oraz kontroli; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe w życiu społeczno-politycznym; wyjaśnia i analizuje funkcjonowanie polskiego systemu prawnego; charakteryzuje kwestię praw człowieka i ich międzynarodowej ochrony; analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu; wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych, także w perspektywie globalnej i ze wskazaniem na globalne współzależności,

- b) wykorzystanie i tworzenie informacji:

pozyskuje i wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski i formułuje opinie; wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów publicystycznych, a także wybranych tekstów z zakresu nauk społecznych; potrafi przedstawiać i uzasadniać poglądy odmienne od własnych; wykorzystuje informacje do tworzenia własnej złożonej wypowiedzi oraz rozważania różnych rozwiązań w obszarze społeczno-politycznym,

- c) rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów:

rozwija w sobie postawy obywatelskie i postawy ciekawości świata oraz samodzielność poznawczą; analizuje i wyjaśnia złożone problemy społeczne, polityczne i wyzwania globalne oraz szuka ich rozwiązań

i diagnozuje możliwość własnego wpływu na ich rozwiązanie; dostrzega perspektywy różnych uczestników życia publicznego; poddaje krytycznej analizie własne opinie; rozpoznaje przypadki łamania praw człowieka i łamania prawa oraz wybiera odpowiednie mechanizmy dochodzenia tych praw; formułuje hipotezy dotyczące ważnych problemów społecznych; dyskutuje i bierze udział w debatach z poszanowaniem godności innych ich uczestników; tworzy strategię argumentowania i przedstawia swoje stanowisko na forum publicznym, szanując odmienne poglądy; współpracuje w grupie, z uwzględnieniem podziału zadań oraz norm i wartości obowiązujących w życiu społecznym; współorganizuje działania o charakterze obywatelskim, zgodne z normami i wartościami demokratycznego państwa prawa; korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza pisma do organów władz,

d) postawa ucznia i jego aktywność oraz dyscyplina pracy.

4. Uczeń otrzymuje oceny cząstkowe (bieżące) systematycznie w ciągu całego okresu roku szkolnego oraz oceny: śródroczną i roczną.

5. Zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej:

- a) ocena śródroczna i roczna powinna być wystawiona na podstawie, co najmniej 2 ocen w przypadku przedmiotu realizowanego w wymiarze 1 godz. tygodniowo, 3 ocen dla przedmiotów realizowanych w wymiarze powyżej 1 godz. tygodniowo,
- b) ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych i nie jest średnią ważoną,
- c) ocena śródroczna i roczna jest ustalana na podstawie poszczególnych ocen i wag (wartości)

formy sprawdzania wiedzy	wagi ocen
praca klasowa z 3 działów	4
sprawdziany/testy z 1 działu	3
kartkówki	2
zadania domowe	1
analiza źródeł historycznych	2
aktywność na lekcji [+++++]	1
praca w grupach	1
praca projektowa	2
konkursy i olimpiady	4
karty pracy	2
wypowiedź ustna	1
wypowiedź pisemna [wypracowania, eseje, referaty]	4

6. Skala ocen i sposób przeliczania uzyskanych punktów z prac pisemnych na poszczególne oceny.

a) skala ocen

stopień	odpowiednie oznaczenie cyfrowe
celujący	6
bardzo dobry	5
dobry	4
dostateczny	3
dopuszczający	2
niedostateczny	1

b) przeliczniki procentowe

ocena	procent punktów
celujący	100 %
bardzo dobry	90 - 99 %
dobry	75 - 89 %
dostateczny	55 - 74 %
dopuszczający	41 - 54 %
niedostateczny	0 - 40 %

7. Szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów:

- a) każdy uczeń jest oceniany sprawiedliwie każdy uczeń jest oceniany systematycznie;
- b) kartkówki, prace klasowe , sprawdziany/testy, testy diagnostyczne oraz odpowiedzi ustne są obowiązkowe, w wyjątkowych, uzasadnionych, indywidualnych przypadkach, odpowiedź ustna może być zamieniona na odpowiedź pisemną (kartkówkę);
- c) prace klasowe, sprawdziany/testy, testy diagnostyczne zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem poprzedzone; zapowiedzią jest obowiązkowy wpis terminu do dziennika elektronicznego;
- d) uczeń nieobecny na danej kartkówce, ma obowiązek ją napisać, w uzgodnionym z nauczycielem drugim terminie, w sytuacji, kiedy uczeń nie przystąpił do napisania danej kartkówki w wyznaczonym drugim terminie, przystępuje do jej napisania na pierwszej lekcji, na której jest obecny; w obu sytuacjach, napisanie kartkówki powinno nastąpić nie później niż na lekcji poprzedzającej bezpośrednio lekcję, na której zaplanowany jest sprawdzian/test/praca klasowa z zakresu materiału, który obowiązywał na kartkówce; w trzecim terminie (na pierwszej lekcji, na której uczeń jest obecny) uczeń może odmówić napisania odpowiedzi do podanych pytań/zadań, ale ma obowiązek oddać podpisaną swoim imieniem i nazwiskiem kartkówkę, brak udzielenia odpowiedzi skutkować będzie wpisaniem do dziennika oceny niedostatecznej (oceniona zostanie wiedza i umiejętności z danego zakresu pytań/poleceń) zdanej kartkówki, w sytuacjach losowych uczeń może za zgodą nauczyciela, napisać tę kartkówkę w terminie dodatkowym;
- e) ocena z kartkówki nie podlega poprawie obligatoryjnie; uczeń może poprawić ocenę z kartkówki z ważnych przyczyn wyłącznie za zgodą nauczyciela;
- f) uczeń nieobecny na danej pracy klasowej/sprawdzianie/teście, musi ją/go napisać w podanym przez nauczyciela drugim terminie; w sytuacji, kiedy uczeń nie przystąpił do napisania danej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności w wyznaczonym terminie,

przystępuje do jej napisania na pierwszej lekcji, na której jest obecny; uczeń może odmówić napisania odpowiedzi do podanych pytań/zadań/poleceń, ale ma obowiązek oddać pracę podpisaną swoim imieniem i nazwiskiem; brak udzielenia odpowiedzi skutkować będzie wpisaniem do dziennika oceny niedostatecznej (oceniona zostanie wiedza i umiejętności z zakresu, z którego miała być przeprowadzona dana forma sprawdzania wiedzy i umiejętności) z danej pracy; w sytuacjach losowych uczeń może, za zgodą nauczyciela, napisać tę pracę w terminie dodatkowym;

- g) każdą ocenę z danej pracy klasowej/sprawdzianu/testu może poprawić wyłącznie uczeń obecny na pierwszym wyznaczonym przez nauczyciela terminie – wyjątkiem przypadku losowe;
- h) przy nieobecności ciągłej powyżej 14 dni uczeń:
 - powinien uzupełnić materiał w ciągu jednego tygodnia, licząc od dnia powrotu na zajęcia, uczeń, w tym przypadku, ma prawo uzyskać pomoc od nauczyciela;
 - nie jest oceniany w ciągu jednego tygodnia, licząc od dnia powrotu na zajęcia, w tym nie musi pisać prac pisemnych, których terminy przypadają w pierwszym tygodniu po powrocie ucznia do szkoły;
 - w przypadkach losowych terminy te mogą zostać wydłużone przez nauczyciela na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów);
- i) uczeń, który otrzymał śródroczną ocenę niedostateczną może przystąpić do jej poprawy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela;
- k) uczeń ma prawo jeden raz w danym okresie roku szkolnego w terminie zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (przez nieprzygotowanie rozumie się: brak pracy domowej, brak gotowości do odpowiedzi, brak pomocy dydaktycznych potrzebnych do przeprowadzenia zajęć), uczeń zgłasza nieprzygotowanie do zajęć na początku lekcji; wyjątek stanowią sytuacje losowe,
- l) każda ocena wpisywana jest do dziennika elektronicznego;
- ł) oceny są jawne, zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów); na prośbę ucznia ocena nie musi być jawna wobec wszystkich uczniów w danej klasie;
- m) uczeń jest informowany o każdej ocenie i konsekwencjach z niej wynikających;
- n) dokumentacja z prac pisemnych jest udostępniana uczniowi lub rodzicom (prawnym opiekunom) w formie zdjęcia lub kopii;
- o) aktywność ucznia na lekcji jest oceniana; przez aktywność na lekcji rozumie się: częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę w grupach, itp.;
- p) uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego (forma dowolna, uzgodniona z nauczycielem, w wyjątkowych przypadkach (u uczniów mających właściwe orzeczenia PPP) może to być forma elektroniczna);
- r) ocenie podlegają osiągnięcia ucznia, a nie uczeń;
- s) sytuacje losowe uczniów nieprzewidziane w PZO będą rozwiązywane na bieżąco zgodnie z obowiązującymi zapisami prawa oświatowego.

8. Narzędzia stosowane w ocenianiu:

- a) prace klasowe - przeprowadzane z więcej niż jednego działu;
- b) sprawdziany/testy – przeprowadzane po zakończeniu danego działu;
- c) testy diagnostyczne – z więcej niż jednego działu;
- d) kartkówki obejmują maksymalnie trzy jednostki lekcyjne – kartkówki nie muszą być poprzedzone wcześniejszą zapowiedzią;
- e) odpowiedzi ustne obejmujące materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych,
- f) zaangażowanie w proces nauczania (aktywność ucznia),
- g) wiedza merytoryczna, sprawność operowania językiem przedmiotu, skuteczność komunikacji oraz umiejętność formułowania dłuższych wypowiedzi,
- h) ćwiczenia dodatkowe,

- i) korzystanie z różnych źródeł informacji,
- j) prace domowe;
- k) formy pracy twórczej na lekcji, np. rozwiązywanie problemu stawianego przez nauczyciela, przygotowanie prezentacji, itp.,
- l) formy pracy twórczej w domu: projekty, prezentacje, plansze, tablice, referaty, itp.;
- m) udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- n) inne wynikające z sytuacji bieżącej.

9. Uczniowie posiadający opinię lub orzeczenie PPP lub zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia oceniani są adekwatnie do informacji, które zawiera opinia lub orzeczenie lub zaświadczenie lekarskie w odniesieniu do specyfiki przedmiotu uwzględnieniem zapisów ujętych w Statucie § 9 pkt 2.4.a, b, c.

10. Sposoby poprawiania niepowodzeń szkolnych (poprawa sprawdzianu/testu, pracy klasowej):

- a) uczeń obecny w pierwszym terminie sprawdzianu/testu może poprawić każdą ocenę w terminie ustalonym przez nauczyciela,
- b) w trakcie wystawiania oceny śródrocznej/końcoworocznej nauczyciel uwzględnia ocenę z poprawy,
- c) nie poprawia się ocen z kartkówek,
- d) brak zadania domowego skutkuje oceną niedostateczną, którą można poprawić,

11. Sposoby informowania uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) – ujęte zostały w Statucie Liceum § 9 pkt 2. i pkt 3.

12. Wymagania na poszczególne oceny:

12.1. Na ocenę dopuszczającą:

a) częściową; uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela,
- pamięta podstawowe wiadomości z danego działu tematycznego i z pomocą nauczyciela potrafi je odtworzyć,
- rozpoznaje, nazywa i klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, procesy, dokumenty, postacie życia publicznego itp.,
- wykonuje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia,
- współpracuje w zespole przy wykonywaniu zadań,

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen częściowych

12.2. Na ocenę dostateczną:

a) częściową; uczeń:

- rozumie polecenia i instrukcje,
- formułuje schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne,
- próbuje wyjaśniać omawiane zagadnienia,
- samodzielnie i poprawnie wykonuje proste ćwiczenia,
- potrafi częściowo wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce,
- współpracuje w grupie zadaniowej

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych

12.3. Na ocenę dobrą:

a) cząstkową; uczeń:

- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- prawidłowo wyjaśnia terminy i pojęcia,
- logicznie prezentuje zdobytą wiedzę,
- posługuje się przykładami z różnych dziedzin,
- wskazuje procesy, tendencje i formułuje wnioski,
- argumentuje, ocenia i analizuje wydarzenia w dyskusji,
- interpretuje wykresy, tabele, diagramy i formułuje wnioski,
- analizuje i porównuje najważniejsze wydarzenia,

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych

12.4. Na ocenę bardzo dobrą.

a) ocenę cząstkową; uczeń:

- wykazuje zainteresowanie wydarzeniami politycznymi, społecznymi i ekonomicznymi,
- samodzielnie poszukuje informacji i dokonuje ich selekcji i interpretuje,
- zna fakty, wydarzenia, zjawiska, postacie, pojęcia i daty pozwalające na zrozumienie wszystkich relacji, zjawisk i procesów omawianych na lekcji,
- potrafi opisać różne aspekty polityczne, społeczne i ekonomiczne,
- porównuje fakty i wydarzenia w sposób interdyscyplinarny,
- krytycznie analizuje źródła informacji,

b) ocenę śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych

12.5. Na ocenę celującą.

a) cząstkową, uczeń:

- zna fakty, wydarzenia, zjawiska, postacie, pojęcia i daty, które pozwalają na samodzielne ocenianie procesów i postaci, argumentowanie i wnioskowanie,
- uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- podejmuje się dodatkowych ćwiczeń i zadań,
- na podstawie zdobytej wiedzy podejmuje się rozwiązywania problemów z podstawy programowej, proponuje rozwiązania wykraczające poza program,
- samodzielnie analizuje dokumenty, tworzy pisma urzędowe,
- porównuje i stawia tezy,

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych oraz z zapisów w Statucie Liceum (dotyczy laureatów i finalistów olimpiad i konkursów na szczeblu wojewódzkim, regionalnym, krajowym, międzynarodowym).